

Laudáció Bolvári-Takács Gábor Király István-díjához

A Király István-díjat 2023-ban dr. Bolvári-Takács Gábor egyetemi tanár kapja, az elismerés ünnepélyes átadására 2023. október 25-én kerül sor.

Bolvári-Takács Gábor sokoldalú művelődés- és helytörténész, egyetemi tanár és kulturális menedzser, s nem utolsósorban kitűnő szerkesztő és kiadó. A 2023-as díjat elsősorban annak a szívós munkásságnak az elismeréseként kapja, amelyet Király István életművének kutatásában, feltárásában, publikálásában végzett és végez.

Az egykori sárospataki főiskola Király István alma matere volt, Bolvári-Takács Gábor is itt tanult, dolgozik, szerkeszti a *Zempléni Múzsza* című folyóiratot. Ez a személyes kötődés hitelesíti rendkívül gondos helytörténeti, kutatói, filológusi, kézirat-gondozói és kiadványszerkesztői munkáját. Zavarba ejtő gondossággal rekonstruálta Király István sárospataki éveit, gimnáziumi éveinek, publikációinak dokumentumait, és számos tágabb horizontú tanulmányt is alkotott róla. A 2021-es centenáriumi Király-konferencia egyik szervezőjeként szerkesztője lett a *Király István öröksége* című gazdag dokumentum- és tanulmánykötetnek. A tartalmas konferencia előadásainak *Király István nyomában* című 2023-as publikálásában és ezáltal a modern hagyományőrzés értékes teljesítményében is meghatározó szerepet vállalt.

Bolvári-Takács Gábor munkáit egyszerre jellemzi a hagyományokhoz való hűség és a kritikai érvelés, tehát nem pusztá emlékállítást, még kevésbé a hagiográfia művelésének szándéka vezeti tollát és szerkesztői gyakorlatát. Annál is kevésbé, mivel az elfogulatlan Király István-kutatás, amelynek ő az egyik kulcsembere, fontos, sőt egyre fontosabb szelete a 20. századi magyar irodalom-, művelődés- és gondolkodástörténetnek – felettébb szükségünk van rá nemzeti önismeretünk szempontjából.

Bolvári-Takács Gábor ugyanakkor nem egy témájú, nem „egy ügyű” történész: évtizedek óta kutatja és dokumentálja az 1945 és 1990 közötti művelődés- és művészetpolitika, intézményrendszer történetét, roppant érdekes iratokat, jegyzőkönyveket „mobilizálva” és összefüggésbe helyezve. Ha van eredményes és értékes *mikrotörténeti kutatás* a hazai művelődés- és politikatörténet-írás

közös övezetében, akkor ez elsősorban Bolvári-Takács Gábor monográfiáiban, tanulmányköteteiben és folyóirat-publikációiban érhető tetten.

Külön színfoltja munkásságának a nemzeti tánc- és színházművészet, a művészeti felsőoktatás fordulatainak, folyamattörténetének szigorúan tárgyyszerű, előítéletektől és ideologikusságoktól mentes értékelése, amely – már elnézést a nyegle megfogalmazásért – ritka madár a mai és közelmúltbeli nyilvánosságban. Ezért is méltó a Király István-díj elnyerésére.

[2023. október 19. – Agárdi Péter]